КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-йил чиқиши.

№ 163 (4410).

18 АВГУСТ

СЕШАНБА.

1970 йил,

Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИМ ТАҚДИРИНИ МАШИНА ҲАЛ ҚИЛАДИ

Н. МАТЧОНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистонда пахтачиликни юксалтириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришда республикамизга йил сайин катта мадад кўрсатиб келинмоқда. Бу мадад жумладан, пахтачиликни, техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашга йил сайин тобора кўп капитал маблағ ажратилаётганида яққол кўринади. Қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғитлар ва бошқа моддий-техника ресурслари етказиб бериш узлуксиз ортмоқда. Бунинг шарофати билан қишлоқ хўжалигимиз ва унинг асосий тармоғи бўлган пахтачилик гуркираб равнақ топяпти. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида бундан аввалги тўрт йилга нисбатан пахта етиштириш 1 миллион 730 минг тонна кўпайди. Шу давр мобайнида мамлакатга 16 миллион тонна Ўзбекистон пахтаси етказиб берилди. Бу, халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 550,3 минг тонна ортиқдир.

Бу йил ҳам мўл пахта ҳосили етилиб турибди. Колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари партия ташкилотлари раҳбарлигида катта иш қилдилар, табиий офат ва об-ҳаво инжиқликлари оқибатида юз берган қийинчиликларни мардонавор енгдилар ва яхши натижаларга эришдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаган деҳқонлар баҳорда ўз қурултойларига йиғилиб, Ватанга 4 миллион 100 минг тонна пахта етказиб беришга сўз берган эдилар. КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленумининг тарихий қарорлари ва партия XXIV съездини чақириш хақидаги хушхабар қишлоқ меҳнаткашларининг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қарорларини амалга оширишга азму қарор қилган ва партия съездини муносиб кутиб олиш учун курашаётган кўпгина колхоз ва совхозларнинг пахтакорлари ўз зиммаларига янги-янги оширилган мажбуриятлар олдилар. Қорақалпоғистон АССР деҳқонлари 300 минг тонна, Хоразм областининг пахтакорлари 380 минг тонна, Бухоро миришкорлари 425 минг тонна, Қашқадарё заршунослари 300 минг тонна, пахта етиштиришга сўз бердилар. Бошқа областларнинг пахтакорлари ҳам катта мажбурият олдилар.

Янгиариқ райони пахтакорлари она-Ватан олдидаги бурчларини юксак тушунаётганликларини яна бир карра кўрсатдилар. КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан руҳланган район меҳнаткашлари ғўза парваришини обдон ўрнига қўйиб, бу йил пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 40 центнерга кўтаришга ва ялпи ҳосилни 80 минг тоннага етказишга қарор қилдилар. Бу, пландагидан 16,4 минг тонна кўпдир. Янгиариқликларнинг ажойиб ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Республикадаги кўпгина районларнинг деҳқонлари уларнинг ташаббусига «лаббай» деб жавоб бердилар.

Беш йилликнинг якунловчи йилида Ватанга 4 миллион 100 минг тонна пахта етказиб бериш Ўзбекистондаги ҳамма меҳнаткашларнинг энг муқаддас ватанпарварлик ва интернационал бурчидир, республикадаги партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг шон-шараф ишидир.

Колхоз ва совхозларнинг далаларида мўл ҳосил етилиб турибди. Бу ҳосил ҳар бир хўжалик, район, область зиммасига олган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлабгина қолмай, балки ошириб бажаришга ҳам имкон беради. Ғўзанинг барвақт етилиши учун зарур бўлган ҳарорат ҳар йилгидан 100-200 даража юқори бўлди. Бу эса пахтанинг барвақт етилиши учун қулай шарт-шароит вужудга келтирди. Республикамизнинг жанубий областлари далаларида пахта очила бошлади.

Шундай қилиб, асосий вазифа — пахтанинг барвақт етилиши учун туғилган яхши имкониятдан тўла-тўкис фойдаланишдан, қисқа муддатда, нес-нобуд қилмай ҳамма ҳосилни биринчи сорт билан йиғиб-териб олишдан ва шу аснода партияга, Ватанга ва халққа берилган сўзнинг устидан чиқишдан иборат.

Бу вазифани тўла-тўкис бажармоқ учун кудратли ва турли-туман терим техникасидан ҳар томонлама ва ишнинг кўзини билиб фойдаланиш ва колхоз, совхозларда тайёргарлик ишларини кўнгилдагидек ўтказиш керак. Республикамиздаги пахтакор хўжаликлар техника билан шу қадар мукаммал жиҳозланганки, бу йил пахта териш машиналари билан камида 2 миллион тонна пахтани йиғиб-териб олиш ва шундай қилиб, салкам бир миллион теримчини қўл меҳнатидан халос этиш мумкин.

Республикада пахта йиғим-теримини механизациялаш борасида бой тажриба тўпланган. 1968 йилда республика бўйича ҳосилнинг 40 процентга яқини машиналарда териб олинди. Илғор хўжаликлар ва районлар ҳосилнинг 70-80 процентини машинада териб олмоқдалар. «Самарқанд», «Малик» ва «Гулбоғ» сингари совхозларда ҳосилнинг 90-96 проценти машиналарда териб олинди. Республикадаги жуда кўп колхозлар ҳам ҳосилни машинада йиғиб-териб олишда юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Бу йил ҳам илғор хўжаликлар йиғим-теримда машинага суянадилар. Пахтакор райони деҳқонлари ҳосилни машинада йиғиб-териб олиш йилномасига янги, порлоқ саҳифа битмоқдалар. КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан руҳланган Пахтакор райони меҳнаткашлари бу йил 70 минг тонна пахта етиштиришга ва унинг 63 минг тоннасини машиналарда териб олишга аҳд қилдилар. Пахтакорликларнинг ватанпарварлик ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади, ташаббускорларнинг издошлари кун сайин кўпайиб бормоқда.

Республикадаги кўпгина колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари ҳосил тақдири учун чуқур масъулиятни ҳис этиб, далаларни машина теримига тайёрлаш учун нимаики зарур бўлса, ҳаммасини қилмоқдалар. Аммо шундай хўжаликлар ҳам борки, уларда йиғим-теримга тайёргарлик суст бормоқда. Ана шу хўжаликларнинг раҳбарлари бой берилган ҳар бир кун, ҳар бир соат ишга катта путур етказишини унутиб қўяётганларга ўхшайдилар.

Нарпай районидаги кўпгина хўжаликларнинг раҳбарларига жиддий эътироз билдирса арзийди. Ўтган йили нарпайликлар ҳосилнинг бор-йўғи 27 процентини машинада териб олдилар. Улар ўтган йилги сабоқдан хулоса чиқариб оладилар, ҳамда бу йил пахта териш техникасидан иложи борича яхши фойдаланадилар деб ўйлашга асос бор эди. Лекин ҳосил йиғим-теримига тайёргарликнинг ҳозирги суръатига қараб районда бу йил ҳам техникадан яхши фойдаланилмаса керак, деган хулосага келиш мумкин. Райондаги хўжаликлар ҳанузгача ҳам дефолиантларни ташиб олганлари йўқ. Далаларни машина теримига ажратиб чиқиш ниҳоясига етмади, авиаторлар билан дефолиация ўтказиш шартномалари тузилгани йўқ. Пахта териш машиналари ремонти тугалланмаган. Шофиркон райони хўжаликларида эса аҳвол бундан ҳам ёмон. Бу районда 1969 йилда ҳосилнинг атиги 14 проценти машиналарда териб олинган эди.

Нарпай ва Шофиркон район партия комитетлари (биринчи секретарлари Хўжақулов ва Орипов ўртоқлар) ҳозирги аҳволдан жиддий хулосалар чиқариб олишлари ҳамда пахта учун курашда ҳосилни машинада териб олиш асосий омил бўлиб қолмоғи учун ҳамма чораларни кўришлари керак.

Бекобод, Сирдарё, Боёвут, Олтиариқ, Янгиқўрғон, Бўз, Булунғур, Каттақўрғон, Навоий, Қарши, Ҳазорасп, Қўшкўпир районларида ва Қорақалпоғистон АССРнинг кўпгина районларида машина теримига тайёргарлик жуда суст бормоқда. Бу жойларда терим техникасининг нари борса ярми ишга шай, холос. Республикада ғўза ривожи секин бораётган хўжаликлар ҳам бор. Бу хўжаликларда ғўза парвариши августнинг охиригача давом эттирилиши, айни вақтда йиғим-теримга тайёргарлик қизғин бораверши керак.

Ўзбекистоннинг 4 миллион 100 минг тонналик «оқ олтин» хирмони учун кураш ҳал қилувчи паллага кирди. Машина теримини муваффақиятли ўтказишнинг гарови — йиғим-терим олдидан ғўза баргларини тўктиришдир. Йиғим-теримнинг тақдирини ҳал этадиган ана шу ишни бажариш учун ҳамма шарт-шароит муҳайё: самолётлар, самарали дефолиантлар тайёр, кадрлар етарли. Ҳамма гап шундаки, пахтаси машинада териладиган майдонларни шу бугуноқ аниқлаб қўйиш, дефолиация бошланадиган ва тугалланадиган кунларни белгилаб олиш, зарур миқдорда заҳарли химикатлар ташиб олиш керак. Йиғим-терим олдидан ғўза баргларини тўкишни кечиктириш кўсакларнинг очилишини орқага суради, натижада ҳосилни йиғиб-териб олиш ҳам чўзилиб кетиши мумкин, бунинг устига, пахтанинг сифати пасайиши ва ҳосил нес-нобуд бўлиши мумкин. Тажриба шуни кўрсатдики, 2-3 та кўсак очилганида дефолиация ўтказиш ҳосилнинг яхши етилишини таъминлайди, машина терими тезу-соз бўлишига кўмаклашади, пахта нобудгарчилиги камаяди. Бу йилги об-ҳаво шароити дефолиацияни ўтган йиллардагига қараганда барвақтроқ ўтказишга имкон беради.

Ҳар бир раҳбар шуни тушуниб олиши керакки, дефолиация хусусий иш бўлмай, балки катта хўжалик аҳамиятига эга бўлган масаладир. Бу ишнинг натижаларига қараб кадрларимизнинг йиғим-теримни механизациялашга муносабатига баҳо берилади, уларнинг партиявий етуклигига баҳо берилади.

Далаларни машина теримига тайёрлаш ҳам катта аҳамиятга эга. Бегона ўтларни батамом юлиб ташлаш, ўқариқларни текислаш керак. Тажрибали механизаторлар охирги культивация вақтида эгат очадилар. Бунда эгат қатор ораларининг ўртасидан ўтишига эътибор берадилар. Бу тажрибани ҳамма ерда қўллаш керак.

Йиғим-терим ишлари режасини қайта-қайта кўздан кечириш, машинада кўпроқ пахта териш учун қўшимча имкониятларни қидириб топиш керак.

Бугун-эрта ҳамма пахта териш машиналари, кўрак йиғиш комбайнлари, кўсак юлиш машиналари, тўкилган пахтани териб оладиган машиналарни ишга шай қилиб қўйиш, ҳамма терим техникасини яна бир қаровдан ўтказиш керак. Ҳар бир пахта териш агрегатига иккита механизатор бириктириб қўйиш керак. Бу ишда қишлоққа шаҳарнинг мадади, ишчилар синфининг мадади жуда-жуда зарур.

Ўтган йилларда ўзининг бурчини пухта англаган ҳамда пахта учун курашга ҳисса қўшишга интилган минг-минглаб шаҳарликлар, жумладан механизаторлар йиғим-теримда фаол қатнашиб, ўз биродарларига катта ёрдам кўрсатдилар. Бултур йил оғир келишига қарамай, Ватанга 3 миллион 900 минг тонна пахта туҳфа этилди. Шунга ишончимиз комилки, республикамиз шаҳарларидан пахта териш машиналарида ва тракторларда ишлаш учун минг-минглаб шофёрлар, механиклар, тракторчилар, ремонтчилар далага чиқадилар, пахтакорларга машина-трактор паркини ремонт қилиш, ундан фойдаланиш ва техника қаровини ўрнига қўйишда ёрдамлашадилар. Мирзачўл ва Шерободдаги қўриқ совхозларини механизатор кадрлар билан таъминлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Чунки, бу хўжаликларда ҳар бир пахтакор қарамоғида бўлган майдонлар катта ва ҳосилнинг кўп қисмини машиналарда териб олиш мўлжалланган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1968 йил октябрь Пленумида «Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари қишлоқ хўжалиги масалалари юзасидан қабул қилган қарорларининг бажарилиши тўғрисида» қилган докладида қуйидагиларни таъкидлаб ўтган эди: «Марказий Комитет Пленумида ҳосил йиғим-теримида, қурилишда ёшларимиз қишлоққа кўрсатаётган катта ёрдам тўғрисида, айниқса олий ва ўрта ўқув юртлари, умум таълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари талабалари кўрсатаётган ёрдам ҳақида гапирмасдан ўтиш мумкин эмас. Бу бизда яхши анъана ва меҳнатда тобланиш, ҳаётни ўрганишнинг яхши мактаби бўлиб қолди»

Ҳар бир ишнинг муваффақияти кадрларга боғлиқ. Республикамизда кўпдан-кўп тажрибали, ташаббускор, ғайратли қишлоқ хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари, ўз ишини пухта биладиган минг-минглаб механизаторлар бор. Йиғим-терим мавсумида механизация курслари ва мактабларини битирган ёшлар уларнинг сафига келиб қўшиладилар. Машина терими ветеранлари йиғим-теримга эндигина тушаётган ёшларга ёрдам беришлари, уларга ўқув ва кўникма ҳосил қилишда ёрдамлашишлари керак.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари механизаторларга яхши маданий-маиший шароит яратиб беришлари, уларнинг меҳнатини аниқ ҳисобга олиб, ҳақ тўлашлари лозим. Қишлоқ коммунистлари ва комсомоллари пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, шофёрлар, ремонтчилар — хуллас, теримда иштирок этаётган ҳамма меҳнаткашларнинг социалистик мусобақасига бош бўлишлари лозим.

Пахта биринчи сортга топширилмоғи, нобудгарчилик бўлмаслиги учун ҳамма тадбирларни кўриш, пахта териш техникаси, автомашиналар, автоприцеплар ва бошқа транспорт воситаларининг бекор туриб қолишига йўл қўймаслик керак.

Тайёрлаш тармоғи ходимлари зиммасига ҳам йиғим-теримда катта вазифа юклатилган. Тайёрлов пунктлари ишга шай бўлиши лозим. Токи, пахта давлатга бетиним топширилаверсин. Иш пухта, ҳисоб-китоб аниқ бўлиши, ишнинг узлуксизлиги тайёрловчиларнинг диққат марказида бўлиши лозим. Ҳозирнинг ўзидаёқ қуритиш-тозалаш цехларини шайлашга, бутун қуритиш хўжалигини шайлашга жиддий эътибор бермоқ керак. Бу нарса пахтанинг юқори сифатини сақлаб қолиш учун жуда муҳимдир.

Республиканинг барча меҳнаткашлари билан бир қаторда пахтакорларимиз ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун ҳозирлик кўрмоқдалар. Улар камида 4 миллион 100 минг тонна пахтани ўз вақтида ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, давлатга топширишга аҳд қилганлар. Ҳосилнинг 2 миллион тоннаси «пўлат этаклардан» тўкилади. Пахта тайёрлаш юзасидан социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши Улуғ Ватанимиз қудратини янада оширишга Ўзбекистон меҳнаткашлари қўшган салмоқли ҳисса бўлади.

(«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» 16 АВГУСТ)

ДАЛА ШУНҚОРЛАРИ

Ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб «оқ олтин» етиштиришни кўзлаб иш юритаётган Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Г. Жаппоров бошлиқ бригада деҳқонлари майдонларда етиштирилган ҳосилга ҳосил қўшмоқдалар. Механизатор ва сувчилар ғўза парваришини ҳар томонлама уюшқоқлик билан ташкил этмоқдалар. Суратда: (чапдан) бригада бошлиғи Г. Жаппоров, илғор механизатор М. Галин ўртоқлар серҳосил ғўзаларни кўздан кечиришмоқдалар.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

ЗАВОД — ҚИШЛОҚҚА

Меҳнат Қизил Байроқ орденли ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАШИНАСОЗЛИГИ заводи ишчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашиб, пахтакорларимизга серунум пахта териш машиналари етказиб бериш билан бирга қишлоқ хўжалик машиналари учун кўплаб эҳтиёт қисмлар ҳам тайёрлашмоқда.

Завод коллективи ўз оталиғига олган Сирдарё область Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли 26-совхоз пахтакорларига 2 мингта тайёр шпиндель, 200 та «ХВС-115», 600 та «ХВС-115-2», 500 та «32324», «32107» ҳамда мингта «32100» маркали қишлоқ хўжалик машиналари учун зарур эҳтиёт қисмлар юборишди.

«Зангори кема»лар учун бу эҳтиёт қисмларни тайёрлашда корхонанинг механика-йиғув цехи мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов бошчилик қилаётган участка аъзолари бошқаларга намуна кўрсатишяпти.

Машинасозлар яқин кунларда фарғоналик пахтакор дўстларимизга ҳам эҳтиёт қисмлар жўнатишга тайёргарлик кўришяпти.

А. АШУРОВ.

ҲОСИЛ УЧУН КУРАШДА

Уста пахтакор Исмат Қурбонназаров бошлиқ бригадада сувчиликнинг миридан сиригача биладиган ўз касбининг моҳир усталари кўплаб топилади. Шу миришкорларнинг ёз бўйи қилган қаҳрамонона меҳнати орқасида пайкалларда мўл ҳосил етиштирилмоқда. Ғўза тупларида шиғил-шиғил кўсаклар пишиб, дилларни қувонтиряпти.

Бригаданинг миришкорларидан Убайдулла Баранаев салкам 20 йилдан бери сувчилик қилиб келади.

— Сувчи, аввало, ўз касбини жондан севиши керак,—дейди у.— Шундагина ғўзаларни меҳр билан яшнатиб суғора олади. Баъзан сувчилик касбига юзаки қарайдиган кишилар учраб туради. Улар ғўзага сув қўйишни оддий енгил-елпи иш, деб ўйлашади. Сувчининг биринчи вазифаси майдонларга сув қўйишдан олдин ер шароитига эътибор беришдир. Ернинг текис ёки қиялигига қараб иш тутилганда ғўзалар қониб сув ичади.

Дарҳақиқат, Убайдулла Баракаев колхозда энг уста сувчилардан ҳисобланади. У майдонлардаги ғўзаларни вақтида суғоришда бошқа сувчиларга ўрнак бўлиб келмоқда. Унинг шогирди Урал Пардаев ҳам устози йўлидан бориб, сувчилик касбига меҳр-муҳаббат қўяётганлардан. Устоз ва шогирд шу кунларда майдонлардаги ғўзаларнинг серҳосил бўлиши, ҳосилнинг ўз вақтида пишиб етилиши йўлида ғайрат билан тер тўкмоқдалар.

Бригада пахтакорлари бу йил 55 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олишган.

Т. ИМОМОВ,
Янгийўл районидаги «Ленинград» колхози.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз механизаторлари районда биринчилар қаторида машина ремонтини тугаллаб барча техника асбоб-ускуналарини йиғим-теримга шай қилиб қўйдилар. Улар ҳозирги кунда ремонтдан чиқарилган машиналарни қайта кўздан кечиришмоқда. Суратда: илғор механизатор звено бошлиқларидан У. Тангиров ва Қ. Пармоновларни кўриб турибсиз.

Н. ТЎРАЕВ фотоси.

ТАСС АХБОРОТИ

„ВЕНЕРА-7" СТАНЦИЯСИ ПЛАНЕТАЛАРАРО ТРАССАДА

Космик фазо ва қуёш системаси планеталарини тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1970 йилнинг 17 августида Москва вақти билан соат 8 дан 38 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Венера-7» планеталараро автомат станцияси учирилди.

Станцияни учиришдан асосий мақсад илгари «Венера» автомат станциялари Венера планетаси хусусида ўтказган тадқиқотларни давом эттиришдир.

«Венера-7» автомат станцияси бундан аввалги станцияларга нисбатан такомиллаштирилган. Станциянинг вазни 1180 килограммга боради.

«Венера-7» станцияси учирувчи ракетасининг сўнгги босқичи билан бирга ер сунъий йўлдошининг оралиқ орбитасига чиқарилди. Москва вақти билан соат 9 дан 59 минут ўтганда программа — вақт қурилмасидан берилган команда бўйича охирги босқич двигатели ишга туширилди, у 244 секунд ишлаб, станцияга иккинчи космик тезликдан бирмунча кўпроқ тезлик бағишлади.

«Венера-7» автомат станцияси ҳисоблаб қўйилганига яқин траекторияга чиқарилди. 17 август Москва вақти билан соат 12 да станция ердан 42 минг километр масофада ер юзининг координатлари шарқий узуноликнинг 120 градус 15 минут ва шимолий кенгликнинг 23 градус 30 минутли нуқтаси устида эди.

Учиш чоғида «Венера-7» автомат станцияси билан 928,429 мегагерц частотада мунтазам радиоалоқа боғлаб турилади ҳамда илмий маълумотлар қабул қилиб турилади.

Телеметрия информациясининг маълумотларига кўра, станция ичидаги системалар ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди. Олис космик алоқа маркази орқали автомат станциянинг учиши бошқариб турилибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

ҚЎШИМЧА САЙЛОВЛАР

16 августда республика Олий Советига сайлов ўтказувчи икки сайлов округида — 413-Карамон ва 88-Қибрай сайлов округида ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига қўшимча сайлов ўтказилди.

Карамон округидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Назар Маткаримович Матчонов, Қибрай округидан Тошкент область ижроия комитетининг раиси Эркин Турдиевич Шайхов Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САНОАТ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИДА

17 августда Ўзбекистон ССР Олий Совети саноат доимий комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисга комиссия раиси И. Г. Анисимкин раислик қилди.

Депутатлар Тошкент трактор заводининг директори И. К. Припусковнинг планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси шароитида корхонанинг фаолияти тўғрисида қилган докладини тингладилар. Доклад юзасидан музокарада депутатлардан В. Филимонов, И. Титков, Э. Аширова, В. Қодиров сўзга чиқдилар.

Комиссия иқтисодий реформа асосида жуда яхши натижаларга эришган завод коллективининг ва жамоат ташкилотларининг ишини таъкидлаб ўтди. Шу билан бирга комиссия текшириш вақтида аниқланган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан бир қанча тавсиялар берди.

(ЎзТАГ).

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

*ҲОСИЛ УЧУН КУРАШНИ СУСАЙТИРМАЙЛИК,

*ҚОЛОҚ ҒЎЗАЛАРНИ АЛОҲИДА ПАРВАРИШ ҚИЛАЙЛИК.

*ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

ЁШ КОММУНИСТЛАР ТАРБИЯСИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Корхонамизда меҳнат қилиб, обрў топган, кўпчиликка танилган кишилар оз эмас. Шу кунларда улар КПСС XXIV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Слесарь Анатолий Казюра шу долзарб кунларда келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Маҳсулотларга термик ишлов берувчи Раҳимжон Худойберганов ҳам ўз зиммасидаги вазифани муваффақиятли бажаряпти. Контроль-ўлчов приборлари ва автоматика цехининг электрослесари Виктор Олешев ускуналарнинг бетўхтов ишлашини таъминлаяпти.

Комбинат партия комитети ёшларни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор беряпти.

Бизда тарбиянинг бир қатор форма ва методлари қарор топган. Ёш коммунистлар мактаби бунда алоҳида ўрин тутади.

Ёш коммунистлар мактаби бундан бир йил олдин ташкил этилган эди. Унинг ҳозир 52 аъзоси бор. Тингловчиларнинг барчаси ёш ишчилар. Кўпчилиги Тошкент политехника институти Чирчиқ филиалининг кечки бўлимида ўқишади. Мактабнинг ўқув программаси комбинат парткоми томонидан тасдиқланган бўлиб, программа бўйича ёш коммунистларга партия қурилиши ўргатилади, КПСС Марказий Комитети Пленумлари ҳужжатлари билан таништирилади.

Ёш коммунистлар ўтган ойларда «Партия ички ҳаётининг ленинча принципи ва нормалари», «КПСС Устави—коммунистлар учун қонундир», «Партия интизоми» каби темаларда ўқилган лекцияларни мароқ билан тингладилар. Бундай лекция-суҳбатларни кўп ҳолларда кекса коммунистлар, партия ва совет ходимлари, олимлар ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ўтказишади.

1919 йилдан бери КПСС аъзоси Виктор Зиновьевич Черний билан бўлган учрашув ёш коммунистларнинг ҳали ҳам ёдида. Кекса большевик халқимизнинг шонли революцион анъаналари, Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун олиб борилган кураш йилларидаги жанговар воқеалар ҳақида қизиқарли ҳикоя қилиб берди. Мактаб тингловчилари Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи, В. И. Ленин марказий музейи филиали, Ўзбекистон Компартияси тарихи институтига экскурсиялар ҳам уюштирдилар, шонли тарих билан яна ҳам яқинроқ танишдилар.

Мактабда асосий машғулотлардан ташқари замонамизнинг актуал проблемалари ҳақида лекциялар ҳам ўқиб борилади. Бу лекцияларда ёшлар Ватанимизда ва чет элларда бўлаётган энг муҳим воқеалар билан мунтазам равишда танишиб борадилар.

Цех партия ташкилотлари ўз ҳисобидаги ҳар бир коммунистнинг билим олиши, малака ошириши устида қайғуради. Бизда ёш коммунистларнинг ҳар бири ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда мактабларда, ўрта ва олий махсус билим юртларида таълим олаяпти. Ёш коммунистларга кафолот берган кекса коммунистларнинг ҳам ёшлар тарбиясига оид тадбирларни амалга оширишда иштирок этаётганлиги яна ҳам қувончли ҳолдир. Кафолот берган киши ўзи партияга тавсия қилган ёшнинг ҳар жиҳатдан бошқаларга ўрнак бўлиши устида жон куйдиради, ишда ва турмушда унга кўмаклашади.

Комбинатимиз коммунистлари сафи асосан комсомол тарбиясини кўрган ёшлар ҳисобига кенгаймоқда. Комсомолдан келаётган ёшлар партияга ўтиши билан ўз дўстлари билан алоқа узмайди, аксинча, уларнинг кўпчилиги комсомолда ишлашни давом эттиради.

Масалан, 5-цех смена бошлиғи, ёш коммунист Т. Далимов ҳозир комсомол прожектори штабига раҳбарлик қилмоқда. Штаб аъзолари ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишда ва иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтиришда комбинат коллективига яқиндан ёрдам бермоқдалар. 113-цех катта аппаратчиси, ёш коммунист Ж. Абулбеков эса комсомол ташкилотига раҳбарлик қилмоқда. Айни пайтда комсомол прожектори ишини ҳам намунали йўлга қўйишда жонбозлик кўрсатмоқда. Бундай ёшлар бизда оз эмас. Уларни ҳар бир участкадан топса бўлади.

Партия топшириғи ёшлар активлигини ошириш ва улар тарбиясини яхши йўлга қўйишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Партия топшириқлари беришда ёш коммунистларнинг қобилияти ва ишга лаёқати тўла ҳисобга олинади. Комбинатимиздаги ёш коммунистларнинг юздан ортиғи дружиначилар сафида шаҳримиз осойишталигини таъминламоқда. 35 киши эса комсомол прожектори штабининг аъзоси сифатида камчиликларни бартараф этишда активлик кўрсатмоқда. 12 киши деворий газеталарга муҳаррирлик қилмоқда.

Комбинатимиз партия комитети КПСС Марказий Комитети декабрь (1969 йил) ва июль Пленумлари қарорларини амалга ошириш йўлида катта ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширяпти. Сўнгги йилларда корхонамизда меҳнат ва давлат интизоми анча мустаҳкамланди. Интизом мустаҳкамланганлиги, кишиларда топширилган вазифа учун масъулият ҳиссининг ошганлиги туфайли корхонамизда ярим йиллик план барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Маҳсулот таннархи пландагига нисбатан 1,8 процент арзонлашди. 129 минг сўмлик хом ашё ва энергетика ресурслари иқтисод қилиб қолинди. Меҳнат унумдорлиги 3,3 процентга ошди.

Меҳнатда эришилаётган ютуқларимиз барчани қувонтиради, албатта. Лекин, комбинат коммунистлари бу ютуқлар билан чегараланиб қолмаяптилар. Улар техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун бошланган кураш байроғини яна ҳам баланд кўтармоқдалар. Чунки айрим участкаларда ҳали ҳам меҳнат унумдорлиги паст даражададир. Ҳаво парчалаш, карбамид ва 3-цехларда меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган тадбирлар бажарилмай қоляпти. Аммиак синтези, карбамид, аммиак селитраси ва компрессор цехларида эса нормал технологик режимдан оғиш ҳоллари рўй беряпти. Бу камчиликлар умумкомбинат иқтисодий кўрсаткичларига салбий таъсир кўрсатяпти.

Коммунистларимиз бундан буён ўз диққат ва эътиборларини мана шу нуқсонларни бартараф этишга қаратаётирлар. Улар ҳозир партиясизлар ва комсомолларга бош бўлиб беш йиллик топшириғини 7 ноябргача бажариш, йил давомида қўшимча равишда кўплаб минерал ўғит ва бошқа хил маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. Шу йилнинг ўтган олти ойи мобайнида 10 минг тоннадан кўпроқ минерал ўғит планга қўшимча равишда тайёрланиб, қишлоқларга жўнатилди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларида ўғит ишлаб чиқариш суръатини яна ҳам ошириш, қишлоққа оталиқ ёрдамини кучайтиришга даъват этилади. Биз бу чақириққа жавобан ҳар соҳада зарбдор суръат билан ишлаймиз.

В. ПОПОВ,
Чирчиқ электрохимия комбинати партия комитетининг аъзоси.

ЭРИШИЛГАН ЮТУҚЛАР БИЛАН ХОТИРЖАМЛАНИБ ҚОЛМАЙЛИК

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ЯКУНЛАРИГА ДОИР

Тошкент ва Сирдарё областлари ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақа анъанага айланиб қолди. Ана шу анъанага мувофиқ ҳар йили социалистик мажбуриятларни бажаришнинг бориши текширилади. Ўзаро текшириш деҳқонлар ва чорвадорлар учун илғор тажрибаларни, энг яхши иш усулларини ўрганишга ёрдам бермоқда. Шунингдек, камчиликларни ўз вақтида аниқлаб, уларни тезда тугатиш имконияти яратилаётир.

Бу йилги ўзаро текширишга биз алоҳида аҳамият бермоқдамиз. Бунинг сабаби шундаки, бу йилги текшириш Ленин юбилейи йилида ўтказилмоқда, яқинда КПСС Марказий Комитети июль Пленуми бўлиб ўтди. Пленум қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг кенг программасини белгилаб берди.

1970 йилда Тошкент область меҳнаткашлари 350 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш, шунингдек, бошқа хилдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ҳам кўпайтириш мажбуриятини олганлар.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари далалар, фермаларда бўлдилар. Улар область деҳқонлари ва чорвадорлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини ошириш учун ҳамма ерда астойдил иш олиб бораётганликларига ишонч ҳосил қилдилар. Чорвадорлар гўшт ва сут тайёрлаш ярим йиллик планининг муваффақиятли бажарилишини таъминладилар. Шуни айтиш керакки, бу хилдаги маҳсулотлар тайёрлаш суръати ўтган йилларнинг суръатидан юқори бўлмоқда. Давлатга ғалла сотиш ва топшириш бўйича зиммага олинган мажбурият ҳам бажарилди. Давлатга пилла сотиш йиллик плани муваффақиятли адо этилди.

Область пахтазорларида бутун вегетация даврида ғўза уч марта озиқлантирилди, 3,6 марта культивация, 2,9 марта суғорилди. Шунингдек, 138 минг гектар майдондаги ғўза механизация ёрдамида чеканка қилинган. Ҳозирги пайтда ғўза ривожланишининг ҳар хил фазаларида: бир туп ўсимликда бир-иккитадан тортиб олтитагача кўсак бор. Область бўйича олинганда эса ҳар туп ғўзада ўртача 4—5 тадан кўсак мавжуд.

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», Бўка районидаги «Ленинград» ва «Ленин йўли», Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, «Оққўрғон», 2-«Далварзин», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари ва бошқа кўпгина хўжаликларда ғўза парвариши яхши йўлга қўйилган. Ҳар туп ғўза авайлаб ўстирилмоқда. Қатор ораларига ишлов бериш ва суғориш ташкилий равишда ўтказилаётир. Бу хўжаликларнинг пахтазорларида кун сайин ҳосилга ҳосил қўшилмоқда.

Шуниси қувончлики, область партия комитети, область ижроия комитети, қишлоқ хўжалик органларининг бевосита кўмагида бир қатор хўжаликларда пахтанинг вилтга чидамли навлари ўстирилмоқда. Бундай нав ғўзалар асосан бошқа экинлардан бўшаган ерларда ўстирилмоқда. Вилт билан кўпроқ касалланган майдонларга каноп экилган. Ўсимликнинг вилт билан касалланиши ўтган йилдагига қараганда кескин камайган.

Биз область хўжаликларида эришилган ютуқларни қайд қилиш билан бирга жиддий камчиликларга йўл қўйилганлигини ҳам айтиб ўтмоқчимиз.

Анчагина майдонларда ғўза бу йил об-ҳаво шароити ғоят қулай келганлигига қарамасдан ривожланишдан саккиз-ўн уч кун орқада қолмоқда. Бу майдонлардаги ғўзаларни алоҳида парвариш қилиш талаб этилади.

Бизни айниқса, Юқори Чирчиқ райони хўжаликларида рўй берган аҳвол ташвишлантирди. Бу районда ривожланишдан орқада қолган ғўза пайкаллари анчагина майдонни ташкил этади. Бундан ташқари районда 22 июлда дўл бўлди. 7800 гектар майдондаги ғўзанинг 1600 гектари зарарланди. Пахта тайёрлаш планини бажариш учун ана шу дўл урган майдонларнинг ҳар гектаридан кам деганда 10 центнердан, қолган майдонлардан эса 33,5 центнердан ҳосил олиш керак. Шунинг учун ҳам айни шу кунларда далаларда ишни яхши ташкил этиш, ғўзанинг ривожидаги қолоқликни тугатиш ва социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштириш керак.

Бироқ кўпгина майдонларда ғўза парвариши бўшаштириб юборилган. Парвариш ишлари давом эттирилаётган ерларда эса дала ишлари сифати талабга жавоб бермайди. Ғўза агрегатларнинг иш органлари тўла бўлмаган ҳолда культивация қилинмоқда. Қатор оралари белгиланган чуқурлик ва кенгликда юмшатилмаётир. Масалан, К. Маркс номли колхознинг 7-бригадасида ғўза битта наралник билан уч-тўрт сантиметр чуқурликда бирйўла эгат олинган ҳолда культивация қилинаётир.

Бекобод районида ҳам ана шундай фактларга дуч келдик.

Бу районда ривожланишдан орқада қолган ғўза майдонлари анчагина гектарни ташкил этади. Жумладан, Ленин номли ва Навоий номли колхозларда қатор ораларини юмшатиш сифатсиз ўтказилмоқда.

Кўпгина колхоз ва совхозларда далалар бегона ўтдан тозаланмаган. Бу ҳосил тўплашга, машина теримини муваффақиятли ўтказишга жиддий тўсиқ бўлиши мумкин.

Бекобод районидаги Ленин номли, Навоий номли колхозларда ўт босган ғўзалар кўп. Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз 1-«Далварзин», 2-«Пискент» совхозларида ҳам бегона ўтга қарши кураш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Фақат, Бекобод ва Бўка районларнинг ўзидагина ўт босган ғўза майдонлари 700 гектардан ортиқ ерни ташкил этади.

Биз ғўзани суғориш ишлари қандай бораётганлиги билан ҳам атрофлича танишиб чиқдик. Айтиш керакки, айрим хўжаликларда бу ишнинг сифатига яхши эътибор берилмаяпти. Бўка районидаги Охунбобоев номли, Тельман номли, Ленин номли, Бекобод районидаги «Коммунизм» ва бошқа бир қатор хўжаликларда ғўза чанқатиб қўйилган, бостириб суғорилган. Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозида эса ғўза ғовлаб кетган. Тўғри, ҳосил олиши чакки эмас. Бироқ ғўза ҳаддан ташқари ўсиб кетгач, кўсакларнинг пишиб етилиши қийин бўлади.

Афсуски бошқа хўжаликларда ҳам ғўза керагидан ортиқча ғовлатиб ўстириб юборилаётганлигини кўрдик. Масалан, «Политотдел» колхозида ғўзанинг бўйи 70—80 сантиметргача етиб қолган. Август ойи пахтачиликда ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Ана шу ойда ҳосилга-ҳосил қўшиш учун ғўза парваришини қизғин давом эттириш ва бу ишни йиғим-теримга тайёргарлик билан қўшиб олиб бориш талаб этилади. Терим техникасини шу кунларда ишга шайлаб қўйиш зарур.

Лекин шунга қарамай кейинги кунларда далада одам кам кўринмоқда. Кўпгина колхоз ва совхозларда ишга чиқувчиларнинг аниқ ҳисоби олиб борилмайди. Айрим хўжаликларда эса меҳнатга қобилиятли кишиларнинг учдан бир қисми дала ишларига сафарбар этилмаган.

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг айрим бригадаларида колхозчилар эрталаб 10—11 да ишга тушадилар, кечқурун 5—6 да кетиб қоладилар.

Шу райондаги Тимирязев номли колхозда ва областнинг айрим бошқа хўжаликларида ҳам ана шундай аҳволни кўрдик.

Дала шийпонларида оммавий-сиёсий ишлар ҳам сусайтириб юборилган, Жанговар варақа ва «молния»лар ўз вақтида чиқариб турилмайди. Шийпонларда колхозчилар ва совхоз ишчиларининг кундалик топшириқни қандай бажариб бораётганликларини акс эттирувчи оператив маълумотлар кўрсаткич тахталарга ўз вақтида ёзиб борилмайди. Илғорларни рағбатлантириш, қолоқларни эса танқид қилишга яхши эътибор берилмаяпти. Кўпгина бригадаларда умумий овқатланиш яхши ташкил этилмаган.

Етиштирилган пахтани ўз вақтида териб олишда мавжуд машиналар ва механизмлар комплексини шу кунларда созлаб қўйиш, далаларни машина теримига тайёрлаш катта аҳамиятга эгадир. Бироқ мавжуд 3808 пахта териш машинасидан 3033 таси ёки 79,8 проценти ремонтдан чиқарилган. Қолган агрегатлар ҳамон ремонт қилинмоқда. Бўка районидаги Тельман номли колхозда 24 та пахта териш машинасидан 23 таси тайёр, деб айтилган эди. Бироқ бу машиналар кўпчилигининг олдинги ғилдираклари йўқ, аккумуляторлар етишмайди.

Шу райондаги «Гулистон» колхозида ҳам 34 пахта териш машинасидан 32 таси тайёр, деб маълумот берилди. Амалда эса бошқача бўлиб чиқди. Бу машиналарнинг фақат шпиндел аппаратлари ремонт қилинган, двигателлари ва бошқа қисмлари эса текширишдан ўтказилмаган. Областдаги бошқа хўжаликларда ҳам машиналарни ремонт қилишда ана шундай камчиликларга йўл қўйилган.

Область сабзавоткорлари зиммага олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштирганлар. Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» ва Киров номли колхозларда, Калинин районидаги 2-«Тошкент» совхози ва Ленин номли колхозда сабзавот тайёрлаш яхши бормоқда.

Бироқ Калинин, Орджоникидзе ва бошқа районларнинг айрим колхоз ва совхозларида сабзавот экинлари парвариши қониқарли олиб борилмаяпти. Эртаги сабзавот ва картошка ҳосилини йиғиб олиш чўзиб юборилмоқда. Кечки сабзавот экинлари экиш муддатлари ҳам ўтиб бормоқда. Орджоникидзе районидаги «Маданият», «Октябрь» колхозлари, Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозида етиштирилган сабзавот ҳосили ўз вақтида йиғиб олинмаётганлиги учун сифати бузилмоқда. Картошка, лавлаги, бодринг ва бошқа экинлар экилган майдонларнинг кўп қисмини ўт босиб кетган.

Область чорвадорлари ўз ишларини бирмунча яхшилашга эришганлар. Ўтган йилдагига қараганда соғин сигирлардан сут соғиб олиш, тухум етиштириш анча кўпайган. Чорва моллари туёғи ортган.

Лекин чорвачиликни ривожлантириш соҳасида жиддий камчиликлар бор. Фермаларда чорвани сақлаш ва боқиш ишлари зооветеринария талабларига тўла жавоб бермайди. Оққўрғон, Бокобод, Ўрта Чирчиқ районларида ориқ молларни гўштга топшириш ҳоллари учрайди. Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозда ва «Октябрь» бўрдоқичилик совхозида гўштга топшириладиган йирик шохли қорамолларнинг вазни 232—234 килограммдан ошмаяпти.

Сут етиштиришда ҳам жиддий камчиликлар бор. Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози. Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхози ва «Дўрмон» совхозида чорва моллари антисанитария ҳолатида боқилмоқда. Ем-хашакдан тежаб-тергаб фойдаланилмайди. Натижада август ойида сут соғиб олиш миқдори анча камайиб кетган.

Кўпгина фермаларда озгина сарф-харажат қилиб механизациялаштириш мумкин бўлган ишлар ҳам қўл меҳнати билан бажарилмоқда. Областда чорвачиликнинг ем-хашак базаси бирмунча яхшиланган бўлишига қарамасдан айрим колхоз ва совхозларда маккажўхорини силос ва бедани пичан учун ўриш муддатлари ўтказиб юборилмоқда.

Биз экин майдонларини кенгайтириш имкониятига эга бўлмаган хўжаликлар учун ем-хашак экинларини аралаштириб экишни тавсия этамиз. Бедани пичан учун ўришни эса «Малик» совхозининг иш методи асосида ташкил этиш керак.

Ўйлаймизки, бизнинг танқидий мулоҳазаларимиздан мусобақадош дўстларимиз тўғри хулоса чиқариб оладилар ва йўл қўйилган камчиликларни ўз вақтида бартараф этиб, беш йилликнинг якунловчи—Ленин юбилейи йилида меҳнатда янги муваффақиятларни қўлга киритадилар.

В. ҲАЙДУРОВ,
Сирдарё область ижроия комитети раисининг ўринбосари, ўзаро текшириш бригадасининг бошлиғи.

ОЛМАЛИҚ рух заводи қурилиши кундан-кунга жадаллашмоқда. Корхонани муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Суратда: «Промвентиляция» бошқармаси монтажчилари А. Леонов (ўнгда) ва К. Мальцев ўртоқлар иш устида.
С. ЧИЖИКОВ фотоси.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

Тошкент Олий партия мактаби билан «Ташкенткабель» заводи ўртасида яқин алоқа боғланган. Партия мактаби профессор-ўқитувчилар коллективи корхонада тез-тез бўлиб туради.

Олимлар оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда корхона партия ва комсомол ташкилотларига яқиндан ёрдам беришаётир. Улар кучи билан «Фан ютуқлари — ишлаб чиқаришга», «Техника прогресси учун» деган темада конференциялар ўтказилди.

Завод эса партия мактаби тингловчилари учун практика ўтказадиган объектлардан бири бўлиб қолди. Корхона маъмурияти, партия ташкилоти завод ҳаёти билан танишишда тингловчиларга ҳамма имкониятни яратиб бераётир.

ЎҚУВЧИЛАР УЧУН

ПОЙТАХТИМИЗДА янги ўқув йилига тайёргарлик қизғин. Бу йил 10 дан ортиқ янги мактаб ишга туширилиши планлаштирилган. Мактаблар ремонти жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

159-трестга қарашли 22-бошқарма коллективи «Октябрь» массивида қураётган бино ниҳоясига етиб қолди. Бу мактабни янги ўқув йилидан бошлаб ишга туширилиши мўлжалланмоқда. «Қорақамиш» массивида уч қаватли янги мактаб биноси ҳам жадал суръат билан қурилмоқда. Бу мактаб 1200 ўқувчига мўлжалланган. Мактабни «Жильстрой»га қарашли 54-қурилиш бошқармаси азаматлари бунёд этмоқдалар. Октябрь районида жами 4 та яна шундай мактаб қуриляпти.

СЪЕЗДГА АРМУҒОНИМИЗ

Чорвоқ! Бу сўзни ҳаяжон билан тилга олади, киши. Республикамиздаги бу улкан қурилишда мана етти йилдирки, бунёдкорлар улкан сув омбори ва гигант тўғон, қудратли электростанция барпо қилишмоқда.

40, 1 квадрат километр саҳнда сув омбори, баландлиги 168 метр бўлган мураккаб иншоат — улкан тўғон, қуввати 600 минг киловатт бўлган, йилига ўртача 2 миллиаод киловатт - соат электроэнергияси ишлаб чиқара оладиган ГЭС тоғлар ўртасида барпо қилинмоқда.

Беш йилликнинг сўнгги йилида бунёдкорлар ўз меҳнатлари самарасига якун ясаш учун, Коммунистик партиямиз XXIV съездини катта ғалабалар билан кутиб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Кўп минг сонли қурувчиларимиз жадал суръатлар билан ишлаб, ярим йиллик планни 125 процентга етказиб бажардилар. Планга қўшимча 2 миллион 400 минг сўмлик қурилиш - монтаж ишлари адо этилди .Бунёдкорларимиз июль ойи план - топшириғини ҳам ошириб бажариб, ўз байрамларини август ойининг учинчи декадаси ҳисобига ишлаш билан кутиб олмоқдалар.

Эришилган муваффақиятлар 47 миллат фарзандларининг мардлиги ва жасорати, фидокорлиги самарасидир.

Ҳозирги кунда Чорвоқ бунёдкорлари съезд олди социалистик мусобақаларни қизитиб юбордилар. Улар азим нурхонанинг биринчи агрегатини шу йилнинг октябрь ойида ишга тушириш учун астойдил меҳнат қилишмоқда. Участкалар ва бригадалараро социалистик мусобақа кун сайин қизиб бормоқда. Бу мусобақага коммунист ва комсомоллар бошқош бўлишаётир.

Мусобақада қурилишимиз машъали бўлган коллектив — Михаил Мурашёв бошлиқ комплекс қурувчилар бригадаси олдинги сафда бораётир. Беш йилдан бери барча қурувчи бригадаларга намуна бўлаётган бу коллектив юбилей йилида айниқса катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Жумладан, улар яқинда йиллик планнинг саккиз ойлик топшириғини ошириб бажаришга эришишди. Аҳил коллектив шу кеча - кундузда 1972 йил ҳисобига ишлаётир.

Ўзбек йигити дурадгор Мирза Тожибоев, рус ўғлони пайвандчи Николай Абдеев, татаристонлик қурувчи дурадгор Амир Валиулин, зарбдор қурилишга Украинадан келган йигит Василий Харченко, қозоқ йигити арматурачи Эргаш Асанов ва бошқалар олдинги сафда боришаяпти.

Зарбдор қурилишимизда иккинчи қурилиш бошқармаси коллективини ҳам машъаллар сифатида тилга олишади. ГЭСнинг биринчи агрегатини муддатидан илгари ишга тушириш учун жонбозлик кўрсатиб ишлаётган бу коллектив зиммаларига олган қўшимча мажбуриятларни ҳам доимо ошириб адо этишга муваффақ бўлаётир. Бетончилар Рихси Тожибоев, Раҳим Каримов, Василий Михеев, шофёр В. Бойко, кранчи В. Рашидов, проходкачи А. Шаропов, бўёқчи Ф. Шагимуратова, электромонтёр Н. Журавлев каби бунёдкорлар кунлик топшириқларни доимо 1.5 - 2 хиссага етказиб бажармоқдалар.

Улкан қурилиш бунёдкорлик майдонигина бўлиб қолмай, балки ёшларни ватанпарварлик, коллективизм, меҳнатни севиш руҳида тарбиялаш, камолот йўлини бошлаш, чиниқиш, ҳунар ўрганиш майдони ҳамдир. Жумладан, бетончи Рихсивой Тожибоев етуклик аттестати билан қурилишимизга келди. У Раҳим Каримов, Василий Михеев сингари тажрибали қурувчилардан ҳунар ўрганди. Ҳозир Тожибоев бетончилар звеносига етакчилик қилиш билан бирга смена топшириқларини 130-150 процентдан бажармоқда.

Ҳа, улкан қурилишнинг ҳар бир объекти битган сайин бунёдкорлар малакаси ҳам ошиб бораяпти. Уларнинг ғайрат ва шижоати билан асримизнинг улкан нур булоғи, 2 миллиард кубометр обиҳаётни сиғдира оладиган сунъий денгиз, тоғ бағрида кўркам шаҳар бунёд этилмоқда.

Кўзланган марра кун сайин яқинлашмоқда. Кунларни қувиб ойлар ҳам ўтади. Бунёдкорларимиз барпо этган гигант эл - юрт учун хизмат қилади. Бу бизнинг жонажон партиямиз ва ҳукуматимизга, она - Ватанимизга муносиб армуғонимиз бўлади.

Т. ТЎЙЧИЕВ,
Чорвоқ ГЭСстрой комсомол комитетининг секретари.

Шаҳримиздаги Ташсовет номидаги физиотерапия шифохонасига яқинда қўшимча янги бино қуриб берилди. Бу бинода беморларнинг даволаниши учун барча қулайликлар яратилган. Янги медицина аппаратлари ва даволаш бўлимлари ишга туширилди. Суратда: шифохона врачларидан (чапда) П. Я. Павленко, М. Аҳмеджонова, М. Ёқубовалар.
Н. ТЎРАЕВ фотоси.

УСТОЗ

Ҳамдам ака бу корхонага қирқ йил аввал келган эди.

Йиллар ўтди... Қўл билан бажариладиган оғир ишлар секин-аста механизмлар гарданига юклана бошлади. Кўплаб иш жараёнлари механизациялашгач, завод қурилишларга кўплаб пишган ғишт етказиб бера бошлади. Печлар газ билан ишлайдиган бўлди. Завод шунчалик тараққий этдики, илгари бир йилда бир-бир ярим миллион дона ғишт берган бўлса, кейинчалик бир ойнинг ўзида бир ярим миллион дона ғишт ишлаб чиқарадиган бўлди.

Ҳамдам ака 5-ғишт заводлари бошқармасига қарашли ғишт заводларида ҳарорати 60-70 градусдан кам бўлмаган иссиқ печлар ёнида қирқ йил тер тўкиб меҳнат қилди, шу йиллар мобайнида кўплаб ёш ишчиларга устоз бўлди. Уларга иш жараёнларининг сир-асрорини ўргатди. Ишчилардан Атон Бобожонов, Турсунбой Ҳайитбоевлар Ҳамдам акани фахр билан, устозимиз, дейишади.

Ҳамдам аканинг меҳнат фаолияти муносиб тақдирланди. Уни завод бошқармаси Фахрий ёрлиқ, мақтов қоғозлари билан тақдирлади, қимматбаҳо совғалар берди. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан эса Ҳамдам акага юбилей медали топширилди.

Ҳамдам ака Тоғаймўродов юбилей йилида олтмиш ёшга тўлди. Шу муносабат билан 5-ғишт заводлари бошқармаси уни қимматбаҳо совға билан мукофотлаб, пенсияга узатиб қўйди.

М. АЗАМАТОВ.

БУГУН — СССР ҲАВО ФЛОТИ КУНИ

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1970 йил 18 август. № 183 МОСКВА шаҳри.

Армия ва флот жангчилари, ўртоқлар!

Ҳарбий ва гражданн авиациясининг учувчилари ва штурманлари, инженерлари ва техниклари, мутахассислари, авиация саноатининг ходимлари, ДОСААФ авиатор спортчилари, ўртоқлар!

Совет авиацияси ветеранлари!

Совет халқи ва унинг қуролли кучлари бугун СССР Ҳаво Флоти кунини байрам қиладилар.

Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари авиаторларнинг традицион байрамини партия XXIV съезди шарафига умумхалқ социалистик мусобақаси ўтказилаётган бир вазиятда кутиб олмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленуми томонидан қўйилган вазифалар совет жамиятининг ижодий кучларини янада юксалтирди. Саккизинчи беш йиллик тугалловчи йилининг топшириқлари ишчилар синфининг, қишлоқ хўжалиги ходимларининг ва зиёлиларнинг қаҳрамонона мехнати туфайли муваффақиятли бажарилмоқда. Совет космик кемаси «Союз-9» нинг кўп кун давом этган рекордли парвози фан-техника тараққиётининг буюк ютуғи бўлди.

Совет кишилари коммунизм қуриш ишига бутун ижодий ғайратларини сарф қилганлари ҳолда, халқаро империализмнинг кирдикорларини хушёрлик билан кузатиб турибдилар. Улар империалистларнинг Ҳинди-Хитойдаги ва Яқин Шарқдаги агрессив ҳаракатлари умумий тинчликка ва халқлар хавфсизлигига жиддий таҳдид қилаётганлигини жуда яхши биладилар. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати бундай шароитда мамлакатнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, армия ва флотнинг ҳарбий куч-қудратини ошириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқдалар.

Социалистик ватаннинг самодаги мустаҳкам қалқони бўлмиш ҳарбий авиация шонли қуролли кучларимизнинг жанговар сафида туриб совет халқининг тинч меҳнатини қўриқламоқда. Ҳарбий авиация замонавий техникага, даҳшатли қурол-яроғларга ва яхши тайёрланган кадрларга эгадир. Улуғ Ленин васиятларига содиқ бўлган авиатор жангчилар ўзларининг сиёсий ва ҳарбий билимларини, жанговар чиниқишини кунт билан такомиллаштирмоқдалар, бўлинмалар ва қисмларнинг хушёрлиги ҳамда жанговар тайёргарлигини оширмоқдалар.

Авиация саноати, граждан авиациясининг меҳнатчилари, ДОСААФ авиаторлари Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Сизларни умумхалқ байрами — СССР Ҳаво Флоти куни билан табриклайман ва қутлайман.

Ҳарбий ҳаво кучлари шахсий составининг жанговар ва сиёсий тайёргарликда, ҳарбий интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашда, совет авиациясининг қаҳрамонона традицияларини кўпайтиришда бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувини тилайман.

Авиация саноати ходимларининг барча совет авиаторларининг биринчи даражали авиация техникасини вужудга келтириш ва ўзлаштиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилайман.

СССР Ҳаво Флоти кунини нишонлаш учун БУЮРАМАН:

Бугун, 18 августда маҳаллий вақт билан соат 21 да ватанимизнинг пойтахти қаҳрамон Москва шаҳрида, иттифоқдош республикаларининг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада ва қаҳрамон Брест қалъасида байрам шарафига мушаклар отилсин.

Яшасин бизнинг улуғ совет ватанимиз ва унинг шонли ҳаво флоти!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР Мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
А. ГРЕЧКО.

РЕАКТИВ АВИАЦИЯНИНГ ДАСТЛАБКИ ПАРВОЗИ

Бош конструктор, академик, Ленин ва Давлат мукофотлари лауреати Артем Микоян ҳикоя қилади.

Совет авиацияси конструкторлари Улуғ Ватан уруши йилларида Ҳарбий-Ҳаво Кучлари учун Гитлер авиация техникасидан сифат жиҳатидан анча устун турган поршень двигателли самолётлар, двигатель ва қурол-яроғларни яратдилар.

Лекин, самолётларнинг учиш тезлиги бундан буён орта бориши зарурлиги туфайли катта қийинчиликлар юзага келди. Ҳисоблар шуни кўрсатдики, соатига минг километр тезликда уча оладиган самолёт яратиш учун унга 10—12 минг от кучига эга бўлган двигатель ўрнатиш лозим бўлар экан. Бу эса, ўз навбатида самолётлар вазнининг оғирлашувига, катталашувига олиб келарди.

Олимлар ва инженерлар узоқ изланишлардан сўнг шундай хулосага келишди: вужудга келган аҳволдан қутилишнинг бирдан-бир йўли тамомила янги бир турдаги двигателларни яратиш лозимки, бунда самолётнинг оғирлиги ва ўлчамлари унчалик ўзгармайдиган бўлсин. Суюқ ва қаттиқ ёқилғида ишлайдиган ракета ҳамда ҳаво-реактив двигателлар худди ана шундай қулай двигателлар бўлмоғи керак эди.

Маълумки, СССРда суюқ реактив двигатель ўрнатилган ракетаплан 1936 йилда Сергей Королев томонидан ишлаб чиқилган, у 1940 йилда биринчи бор парвоз қилганда 1942 йил май ойида эса учувчи Баҳчиванджи Виктор Болховитинов яратган суюқ-реактив двигателли самолётни синаб кўрди.

Совет ҳукумати Улуғ Ватан уруши йилларидаёқ реактив қирувчи авиацияни ривожлантириш ҳақида қарор қабул қилди. 1941—45 йиллар даврида ҳудди шу мақсадда бизнинг конструкторлик бюромизга қирувчи авиацияни ривожлантиришнинг янги йўлларини излаб топиш бўйича катта тажриба ишлари олиб бориш вазифаси топширилди. Бу борада поршень двигателли қирувчи самолётларнинг янги хилларини ишлаб чиқиш, «И—250» тажриба сомолётини яратиш (унда поршень ҳамда ҳаво-реактив двигателлари биргаликда ишлаши керак эди), реактив қирувчи самолёт лойиҳаларини ишлаб чиқиш (кейинчалик улар МИГ—9 деб атала бошланди) бўйича иш олиб борилди.

1944 йил февралида Мудофаа Давлат Комитети реактив техникани ривожлантириш авиациянинг биринчи даражали вазифаси эканлиги ҳақида қарор қабул қилди. 1945 йил март ойида «И—250» тажриба сомолёти СССР да биринчи бор ўша вақт учун энг катта — соатига 825 километр тезликда 7800 метр баландликда парвоз қилди. Бу самолёт қўшинларда синаб кўриш учун чиқарилган бўлиб, унинг яратилиши конструкторлик бюромиз учун турбореактив двигателли қирувчи самолётлар яратишда ўткинчи бир босқич хизматини ўтади.

1945 йил февралида конструкторлик бюроси бир ўринли жанговар қирувчи самолёт яратиш ишига киришди. «МИГ 9 (Ф)» деб номланган бу самолётга иккита турбореактив двигатель ўрнатилган бўлиб, у 13 минг метр баландликда соатига 900 километргача уча олар эди. Бунда, қатор ғоят мураккаб конструктив масалаларни ҳал қилишга, самолёт конструкциясининг мустаҳкамлигини ошириш йўлларини излашга ҳисоб-китобнинг янги методларини ўйлаб топишга, ғоят мустаҳкам материаллар яратиш борасида кўп бош қотиришга тўғри келди.

Бизнинг конструкторлик бюромиз ходимлари ўша кунлари ғоят зўр ғайрат ва матонат билан ишлашди. Ниҳоят 1946 йил март ойида самолёт қуриб битказилди. Шу йил 24 апрелида эса синовчи учувчи Алексей Гринчик биринчи бор «МИГ-9» самолетини осмонга олиб чиқди. Синовлар давомида реактив самолетимиз соатига 911 километр тезликда ҳам уча олиши, 4500 метр баландликкача кўтарилиши мумкинлиги исботланди.

1946 йил СССР Ҳарбий-Ҳаво Флоти кунида ўтказилган парадда Москванинг Тушино аэродромида янги реактив «МИГ-9» самолетлари биринчи бор парвоз қилди. Худди шу куни Яковлев конструкторлик бюросида яратилган янги реактив «ЯК-15» самолетлари ҳам парадда иштирок этди.

Тез орада авиация заводларида реактив қирувчи самолетларини кўплаб ишлаб чиқариш тўғрисида қарор қабул қилинди. Ўша вақтда иш кечаю-кундуз давом этарди. Агрегат ва деталларни тайёрлашда конструкторларнинг ўзлари бевосита қатнашар, завод цехларига келиб, турли хил чертеж ишлаб берадилар. Ҳар бир қийинчилик рўй берган жойнинг ўзида тезлик билан енгиб ўтилар эди.

1946 йилда ноябрь ҳаво паради бошлангунига қадар реактив самолетларнинг биринчи группаси ишлаб чиқарилди, шу самолетларни бошқарадиган дастлабки ҳарбий учувчилар тайёрланди.

Ўша вақтдан бери совет авиацияси анча илгарилаб кетди. Эндиликда мамлакатимизда ишланган реактив самолетларда жуда кўп баландлик ва учиш тезлиги бўйича жаҳон рекордлари қўйилди. Бу самолетларни ўз вақтида Григорий Седов, Георгий Мозолов, Александр Федотов ва бошқалар биринчи бор синаб кўришган эди.

Эндиликда биз ўтмишга назар солар эканмиз, совет реактив авиацияси туғилган кунидан буён ўтган жуда катта йўлни аниқ кўрамиз.

АПН.

ТАНИШИНГ: «ИЛ-18» ҳаво лайнерининг командири Ю. Содиқов (чапда), иккинчи учувчи А. Денисов, радист М. Гозуляк, штурман М. Ивойлов ва борт механиги Ю. Замашчиков ўртоқлар. Улар Тошкент аэропортида коммунистик меҳнат экипажи фахрий номини олишган.

В. СИРОТКИН фотоси.

РАВОН ЙЎЛЛАР

Пойтахтимизда кўпгина янги йўллар қурилмоқда, мавжудлари қайта реконструкция қилиниб, кенгайтирилмоқда.

Дарҳонариқдан Пушкин номли майдонгача бўлган йўл траспорт қатнови учун ҳам, йўловчилар учун ҳам ноқулай эди. Қатнов кучайган эрталаб ёки кечги пайтларда бу ерда машиналар боши берк кўчага кириб қолгандек, «тиқилиб» қоларди.

Транспорт қатнови учун муҳим ҳисобланган кўчанинг ана шу қисмини неча йиллардан бери қайта реконструкция қилиш ҳақида сўз юритилардию, айрим сабабларга кўра иш орқага суриб келинарди. Ниҳоят, шаҳар ижроия комитетининг ободонлаштириш Бош бошқармаси пудратчи ташкилотлар билан ҳамкорликда бу ерда қурилиш ишлари бошлаб юборди. Қурилишда «Ташкентдорстрой», «Висотстрой», «Ташинжстрой» ҳамда СССР Транспорт қурилиши министрлигининг 13-кўприк қуриш отряди иштирок этмоқдалар.

Қисқа вақт ичида йўл кенгайтирилиб, асфальт ётқизилди, тротуар ажратилди. Шуниси диққатга сазоворки, қурувчилар бу юмушларни транспорт қатновини тўхтатмай амалга оширдилар. Бундан ташқари, эски Салор канали кўприги ёнида янгиси қурилмоқда. Ҳозир янги кўприк устига трамвай излари ўрнатиляпти. Бу ишлар поёнига етгач, барча транспорт воситалари ана шу кўприк устидан ўтади.

Салор станцияси яқинидаги темир йўл кўприги ҳам талабга жавоб бермай қоларди. Шу кеча-кундузда Луначарский йўлининг мазкур қисми янги кўприк қурилиши кўчайтириб юборилган. Темирйўл кўприги «Лентраспроект» институти лойиҳасига кўра темир-бетон конструкциялари асосида бунёд этиляпти. Ҳозир иншоотнинг биринчи навбати тугалланди. Бўйи 26 метр, оғирлиги 60 тоннадан иборат 12 та темир-бетон балкаси ўрнатилди.

Темирйўл кўприги битгач, транспорт қатнови яхшиланиб янги бунёд этилган Шимолий-Шарқ массивига троллейбус юрабошлайди. Йўлнинг эни 64 метрни ташкил этади.

Г. РАШИДОВА.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ — ХИТОЙ МУЗОКАРАЛАРИГА ДОИР

ПЕКИН. (ТАСС). СССР билан ХХР ўртасидаги музокараларда Совет хукумат делегациясига бошлиқ қилиб тайинланган СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Л. Ф. Ильичев 15 августда бу ерга келди.

Врачларнинг тавсиясига биноан Москвага қайтиб келган ўртоқ В. В. Кузнецов СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари вазифасини ижро этишга киришди.

* * *

Пекин аэродромида Л. Ф. Ильичевни ХХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари, СССР билан ХХР ўртасидаги музокараларда Хитой ҳукумат делегациясининг бошлиғи Цияо Гуань-Хуа, Хитой делегацияси бошлиғининг ўринбосари Цай Чэн-Вэнь, Совет ҳукумат—делегацияси бошлиғининг ўринбосари В. Г. Ганковский, СССР нинг ХХРдаги муваққат ишлар вакили Ф. И. Потапенко, бир қанча социалистик мамлакатларнинг Пекиндаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари кутиб олдилар.

ИРҚЧИЛАРГА ҚАРШИ ВАРАҚАЛАР

ДОРУССАЛОМ. (ТАСС). Жанубий Африка Республикасининг тўртта энг йирик шаҳри-Иоганнесбург, Дурбан, Кейптаун ва порт-Элизабет шаҳарларида бир вақт ичида Африка миллий конгрессининг варақалари пайдо бўлди. Жанубий Африка Республикасида бу ташкилот тақиқланган эди.

Иоганнесбургдан олинган хабарларга қараганда, портловчи маҳсус мосламалар ёрдамида тарқатилган варақаларда бундай дейилади: «Африка миллий конгресси форстер режимига умрингиз тамом бўлди, деб айтмоқда.... Биз ўз ватанимизни қайтариб оламиз».

Преториядан хабар беришларича, шошилинч чоралар кўрилишига қарамай, кўп варақалар аҳоли қўлига тушганлигидан ирқчи маъмурлар ташвишланмоқдалар.

Жанубий Африка Республикасининг энг йирик шаҳарларида ана шу варақаларнинг зўр уюшқоқлик билан кўп миқдорда тарқатилганлиги озодлик учун курашаётган африкаликлар ҳаракати тобора кенг тус олаётганлигини исбот қилади.

ВЕНГРИЯ СОЦИАЛИСТИК ИШЧИ ПАРТИЯСИ СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУДАПЕШТ, 17 август. (ТАСС). Дунай металлургия комбинатидаги иккинчи домна печини реконструкция қилиш муддатидан 17 кун олдин тамомланди. Бинокорлар коллективи Венгрия Социалистик ишчи партиясининг X съезди шарафига меҳнат мусобақасини авж олдириш натижасида ана шу муваффақиятга эришди. Реконструкциядан кейин печнинг ҳажми 750 куб метрдан 1.000 куб метрга етказилди. Шундай қилиб, бу домна Венгриядаги энг йирик домна бўлиб қолди. Печларни реконструкция қилиш муддатларининг қисқартирилиши пландан ташқари 17 минг тонна чўян эритиш имконини беради.

ЯНГИ ЗАВОД

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Баконьсентласлода (Венгрия) йирик ғишт заводи қурилиши тамомланди. Янги корхонада ишлаб чиқариш тамомила автоматлаштирилди. Машина-ускуналарнинг талайгина қисмини Совет Иттифоқи етказиб берди. Янги завод йилига 54 миллион ғишт тайёрлайди.

СИЁСИЙ МАҚСАДДА ЯНА ҚОТИЛЛИК

НЬЮ-ЙОРК, 17 август. (ТАСС). Американинг жанубидаги ирқчилар яна жиноят қилдилар: Улар Уэст-Пойнтда (Миссисипи штати) негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари ва социал адолат учун курашиб келган Жонни Томасни ўлдирдилар.

Томас Уэст-Пойнт мэри лавозимига ўз номзодини қўйган негр Э. Баффингтонни сайлаш кампаниясини уюштиришда актив қатнашган эди. Баффингтон номи тилга олиниши биланоқ, маҳаллий ирқчилар беҳад ғазабланар эди.

Томасни ўлдиришда гумондор деб топилган Уэст-Пойнт оқ танли фуқаросидан бири қамоққа олинган. Аммо полиция бу қотилнинг айби ҳали «узил-кесил аниқланмаган» деган баҳона билан унинг номини маълум қилишдан бош тортмоқда.

ПАРТИЗАНЛАР ҲАРАКАТИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). «Ас-Саика» ташкилотининг партизанлари Суриянинг Исроил томонидан босиб олинган Голан тепаликларида жанговар ҳаракатларини кучайтириб юбордилар.

«Ас-Саика» ташкилотининг бу ерда тарқатилган маълумотларига қараганда, ана шу ташкилотнинг бир қанча жанговар группалари 11 августда Тел Ражм районида исроилликларнинг таянч пунктини ўққа тутганлар. Партизанлар айн Айша яқинидаги йўлга мина кўмишган эди. 12 августда Исроилнинг солдатлари тушган ҳарбий машинаси шу миналарга дуч келиб, портлаб кетди.

Ана шу операциялар давомида Исроилнинг 5 солдати ўлдирилди ва бир неча солдати ярадор қилинди, исроилликларга моддий жиҳатдан зарар етказилди.

АМЕРИКА СТУДЕНТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 август. (ТАСС). Студентлар миллий уюшмасининг Сент-Полда (Миннесота штати) ўтказилаётган съезди делегатлари АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессиясини кескин қоралаган резолюцияни қабул қилдилар.

Мамлакатдаги 300 дан ортиқ олий ўқув юртининг вакиллари Ҳинди-Хитойдаги агрессияни тезликда тўхтатиш ва Американинг ҳамма қўшинларини Ҳинди-Хитойдан олиб чиқиб кетиш учун курашни кучайтиришга қатъий аҳд қилганликларини айтишди. Резолюцияда мамлакатнинг урушга қарши бошқа ташкилотлари ва группалари билан бирдамлик изҳор қилинган. Студентлар «Тинчлик учун кураш миллий ҳафталиги»да актив қатнашиш ниятидадир. Бу ҳафталик октябрь ойининг бошларида ўтказилади. Ана шу урушга қарши кампаниядан кузатилган мақсад — «тинчлик фонди» учун пул йиғиш ва Ҳинди-Хитой халқларига қарши агрессияга барҳам беришни талаб этиб, ҳукумат номига ёзилган аризага 20 миллион имзо тўплашдан иборат.

Студентлар миллий уюшмаси съездининг делегатлари негрларнинг ҳуқуқий тенглиги учун кураш ҳаракатида қатнашган кишиларни таъқиб этаётган маъмурларнинг ирқчилик сиёсатини қораладилар. Улар ҳукуматнинг қашшоқлик, очликка қарши курашиш, уй-жой танқислигига барҳам бериш ва миллионларча америкаликларнинг азоб чекишига сабаб бўлган бошқа кескин ички проблемаларни ҳал этиш учун етарли миқдорда маблағ ажратишдан бош тортганлигини қаттиқ танқид қилдилар.

РУМИНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Суратда Бухарест шаҳрининг Титан районида янги қад кўтараётган турар-жой бинолари.

А. СТУЖИН фотоси, (ТАСС).

ЎЛИМ БИЛАН ЎЙНАШУВ

АҚШнинг ҳарбий идораси — Пентагон аллақачонлардан бери жаҳон халқлари учун хавфли авантюризм ва ажал таҳдиди рамзи бўлиб қолди. Америка ҳарбий маъмурлари нерв-паралитик таъсир кўрсатувчи ажал гази-сарин тўлғазилган 12540 та реактив снарядни Атлантика сувига чўктириб юбориш тўғрисида қабул қилган қарори шуни даҳшат билан эслатади. Бу нерв газининг заҳари жуда кучли: одам ўпкасига шу газ граммининг уч мингдан бир улуши кириб қолса басорадан 5—10 минут ўтар-ўтмас кишини ўлдиради.

Пентагон бу хавфли қуролдан қутулишга қарор берганига Қўшма Штатлар химиявий қурол ишлаб чиқариш ва уни қўллашдан воз кечганлигини сабаб қилиб кўрсатиб бўлмайди. Ҳозирга қадар АҚШ уруш олиб боришда химиявий ва биологик воситалардан фойдаланишни тақиқловчи Женева конференциясини имзоламаган бирдан-бир буюк давлатлигича қолмоқда. Пентагон эса эскириб қолган химиявий қуролни йўқотишга қарор қилди. Чунки ҳозир Америка ҳарбий машинасининг махфий лабораторияларида ишлаб чиқилган янада кучли ва самарали воситалар яратилган.

Бетон контейнерларга солинган газли снарядлар аслаҳахоналардан Санни-Пойнт портига (Шимолий Каролина штати) келтирилиб, иккинчи жаҳон уруши давридан қолган шалоқ кемага ортилди. Энди бу снарядлар Қўшма Штатлар шарқий соҳилидан 280 миля нарида океанга чўктириб юборилиши керак.

Пентагон генераллари ташвишланган Америка жамоатчилигини «газ сирқиб чиқиши»нинг ва Атлантика суви кўп йиллар мобайнида заҳарланиб қолишига ҳеч қандай хавфи йўқ деб ишонтирмоқдалар. Лекин ҳарбийларнинг бу «кафолати»дан хотиржам бўлган одам топилмайди. Америка олимлари эса Пентагон айтган гапларни рад қилдилар. Уларнинг фикрига кўра, ажал газини йўқотиш иши етарлича синчиклаб ўрганиб чиқилган эмас. Уч миля чамаси чуқурликдаги сувнинг кучли босимидан контейнерлардаги газ сирқиб чиқиши ҳеч гап эмас. Бунинг оқибатида океан ҳайвонотлари ва кўкатлари зарарланиб, кишилар ҳам нобуд бўлиши мумкин.

Пентагоннинг қилғуликлари жаҳон жамоатчилигининг норозилигига сабаб бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан махсус баёнот бериб, Америка ҳукуматининг қарори очиқ денгиз режими тўғрисида, 1958 йилги Женева конвенциясининг, шунингдек бутун инсоният манфаатларини кўзлаб денгиз ва океанларни ҳимоя қилиш тўғрисида Бош ассамблеянинг 1967 йилда қабул қилган резолюциясини бузишдир, деди.

С. ИВАНОВ,
В. ХАРЬКОВ,
О. АНИЧКИН,
(ТАСС).

Хуш хабарлар

ЎЗБЕК САНЪАТИНИНГ ЙЎЛЛАРИ

Ўзбек санъати Афғонистон, Қувайт, Жанубий Яман мамлакатларига қараб йўл олди. Ўзбек артистларининг бир группаси ана шу мамлакатларда гастроллар бериш учун сафарга чиқдилар.

Группа составида машҳур «Баҳор» ансамблининг солисти Тамара Юнусова бор. Жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида унинг маҳоратига қойил қолишган. Ўткир Холмуҳамедов ҳам чет элда республикамиз санъатининг шарафини ҳимоя қилувчилардан бири. «Лаган ўйини»ни ана шу ёш артист жуда моҳирлик билан ижро этмоқда. Ўткир Тошкент тўқимачилар маданият саройининг бадиий ҳаваскорлар тўгарагида ўз маҳоратини тоблади. У ана шу ердан катта санъат саҳнасига йўл олди. Группанинг яна бир аъзоси — машҳур доирачи Н. Қосимов ҳам профессионал артистлар саҳнасига бадиий ҳаваскорлик тўгарагидан келган эди.

ЎзТАГ мухбирига республика маданият министрлигида берган маълумотларга кўра, куз фаслининг бошида ўзбек санъатининг намояндалари жуда кўп чет мамлакатларга бориши кутилмоқда. Уларнинг маршрутлари Африканинг кўпгина мамлакатлари бўйлаб ўтади. СССР халқ артисти Галия Измайлова Африка маршрутини бошлаб беради. «Оқ олтин» ўлкасининг куй ва рақслари шу йил кузда Европа мамлакатларида ҳам жаранглайди.

ЯНА БИР ҚУЛАЙЛИК

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози йилдан-йилга обод бўлиб бормоқда. Кейинги 2—3 йилнинг ўзида колхозда 70 дан ортиқ турар-жой биноси қуриб битказилди. Шуниси диққатга сазоворки, қурилишдаги асосий ишлар: фундамент қуйиш, ғишт териш, сувашва бошқалар ҳашар йўли билан битказилмоқда.

Сувоқчилардан Б. Алихонов, Н. Тўфонов, уста Ф. Халилов ва бошқалар ҳаммага манзур иш қилишмоқда. Правление уй-жой қуриш ишларида тахта, ёғоч, шифер ва бошқа қурилиш материалларини етказиб бериш билан колхозчиларга ёрдам бермоқда.

Куни кеча колхоз правлениеси колхозчиларга яна бир совға ҳадя қилди. Бу — янги қурилган 100 номерли АТСдир. АТСни область радиолаштириш ва телефонлаштириш бошқармасининг хизматчилари қуриб берди. Шунингдек беш километрга водопровод трубалари ётқизилиб, фойдаланишга топширилди.

И. ҲАТАМОВ.

ҚИШЛОҚДА ҲАММОМ

ЯНГИЙЎЛ, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Новомихайловск қишлоғида янги ҳаммом қурилиб фойдаланишга топширилди. Ҳаммом қурилишини ўртоқ Г. Попос прораб бўлган Янгийўл колхозлараро қурилиш бошқармасининг бинокорлари амалга оширдилар. Соатига бирйўла 50 киши ювиниш имкониятига эга бўлган бу ҳаммомда барча қулайликлар мавжуд. Меҳмонхона, чойхона, сартарошлик ва болалар хоналари ҳам бор. Қурилишга юз минг сўм маблағ сарфланди.

Ҳаммомдан биргина «Интернационал» колхозининг меҳнаткашларигина эмас, шунингдек қўшни хўжаликларнинг аҳолиси ҳам фойдаланмоқда.

ТАҚРИЗ

ШОИРНИНГ ЯНГРОҚ ОВОЗИ

Ўзбек шеъриятида инсон бахтини куйлаган, истиқболини ардоқлаган, юртимиз чиройини, унинг ажойиб жаннатмакон қиёфасини гўзал поэтик услубда тасвирлай билган поэзия борки, бу Ҳамид Олимжон поэзиясидир.

Яқинда Ғафур Ғулом номидаги нашриёт беш томдан иборат Ҳамид Олимжон асарлари мажмуасининг биринчи жилдини[1] шеърият муҳлисларига тақдим этди. Шуни мамнуният билан қайд этиш мумкинки, Ҳамид Олимжон асарларининг бу мукаммал мажмуаси улкан адибнинг ижодини янада кенг ва батафсил тасаввур қилишимизга имкон беради.

Ҳамид Олимжоннинг сози янгроқ, унинг ғоявий позицияси ижодининг дастлабки йилларидан бошлаб аниқ эди. У ўз қаламини халқ бахти-саодатини куйлашга, совет жангчиларининг ғалабасини мадҳ этишга, ўзбек халқи қўлга киритган катта ютуқларни юксак шеърий формада ифода этишга бағишлади. Шоирнинг ўзи бу ниятини шундай ифода этган эди:

Толеим шулким, ватанда бир
гулистон танладим,
Бахтни топган эл билан жондош
бўлиб отдим одим,
Йўлдан озганларга ҳеч бир
бўлмадим мен қайғудош
Шу сабабдинким, менинг
бағримда жой олмиш қуёш.

Чиндан ҳам шоир бу мисраларга битилган, қалбининг амрига, эътиқодига умрининг охиригача содиқ қолди.

Йигирманчи йилларнинг бошларида Ҳамид Олимжон ҳали поэтик ижод сирларини тўла эгаллаб етмаган, ҳали у етук шеърият намуналарини кам яратган бўлса-да, аммо у давр нафасини акс эттирар, партия чақириқларига «лаббай» деб ўз овозини билдирган, уни ўз ижодида ифода эта олган шоир эди. Зотан, шоир замоннинг руҳини, унинг қайноқ нафасини жанговар мисраларга сиғдира олди. Шоирнинг йигирманчи йилларда яратган «Октябрь ўлкасига», «Зафар достони», «Янги турмушга», «Комсомол қизи» каби ўнлаб шеърларини ана шу овозининг ифодаси сифатида кўрсатишимиз мумкин.

Темир фирқанг —
Маълум,
Машҳур,
ВКП
Ҳаётга нур эмизди.
Биз юксалдик
юксаламиз
тинмаймиз!
Сенинг нурли йўлларингдан
чекинмаймиз
Чиқмаймиз!

Доҳий В. И. Ленин васиятларига содиқлик маъносида айтилган бу мисраларда шоирнинг Коммунистик партияга бўлган чексиз муҳаббати, эътиқоди, келажакка бўлган ишончи ёрқин ифода этилган.

30-йиллар Ҳамид Олимжон поэзиясининг энг гуллаган, ғоят нафис асарлар яратган, замон руҳини юксак бадиий формада тасвирлашга муяссар бўлган даври. Бу йилларда Ҳамид Олимжон ўзбек шеъриятининг гултожиси ҳисобланган «Бахтлар водийси», «Ўзбекистон», «Офелянинг ўлими», «Чимён эсдаликлари», «Шодликни куйлаганимнинг сабаби», «Чирчиқ бўйларида» каби қатор асарлар яратди.

Маяковский традицияларини ижодий давом эттириш, уни ўзбек шеъриятига дадил олиб кириш Ҳамид Олимжон қаламига ҳам насиб бўлган эди. Бу соҳада ҳам шоир ўзига хос йўл ва ўзига хос овоз билан устозига мурожаат қилди. Шоирнинг бу руҳдаги шеърлари учун жанговарлик, ҳайқириқ устун эди. Бунга шоирнинг қуйидаги мисралари далил бўла олади:

Синф учун
ҳар нафасда
партия учун.
Оғир чўян одимларни
маҳкам
бос букун.

Уруш йиллари Ҳамид Олимжон қалами найзага айланди. У вақти келганда совет халқининг немис босқинчиларига қарши ғазабини ифода этиб, турли митингларда ўзбек халқи номидан гапирди. Инсон қалбини ларзага келтирадиган, ёвни ер билан яксон қилишга ундайдиган шеърларини баланд овоз билан ўқиди. Унинг «Йигит», «Россия» каби қаҳрамонлик ва қардошликни тараннум этган шеърлари ҳозиргача шеърий анжуманларимизда тилга олиниб, ўқилиб келинади. Совет халқининг ғалабаси муқаррар эканлигини шоир кучли оптимизм билан қаламга олди.

Кўрсин, десам, жаҳонни кўзим,
Ўссин, десам, боғимда узум
Умид билан ўстирган қизим,
Десанг, агар бўлмасин увол,
Қўлингга қурол ол!

Қалбимизга яқин бўлган оташнафас шоирнинг асарлари ҳамиша китоб жовонлари — тўридан, нигоҳимиз тез-тез тушиб турадиган жойдан ўрин олиб келган. Бу сафар ҳам биз шу жойга шоир асарларининг янги мажмуасини қўйиб, унга яна мурожаат қилиб турамиз.

Ёқуб ЯКВАЛХЎЖАЕВ.

1. Ҳамид Олимжон. Асарлар мажмуаси, I-том, Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент, 1970 йил.

Спорт

КУБОК «ҚИБРАЙ»ДА ҚОЛДИ

«Қибрай» совхозининг футбол командаси бу йил ҳам ўз муҳлисларини хурсанд қилди. Район кубоги учун ўтказилган мусобақаларда ўтган йилги кубок эгаси қибрайликлар 14 команда иштирок этган мусобақада финалга чиқдилар. Улар билан бирга «Дўрмон» совхози футболчилари ҳам финалга чиқишга муяссар бўлдилар.

Финал учрашуви «Қибрай» совхози стадионида ўтказилди. Меҳмонлар биринчи бўлиб ҳисобни очсалар-да, майдон эгаларининг ҳужумига бардош бера олмадилар. Қибрайликлар кетма-кет 2 тўп киритдилар. Учрашув охиригача ҳар икки команда яна биттадан тўп киритди. Қизиқарли ўтган финал учрашуви — 3:2 ҳисобида майдон эгаларининг фойдасига ҳал бўлди.

Учрашув тугагач, ғолиб команда аъзоларига «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамиятининг 1-даражали дипломи топширилди.

Ф. ИСАЕВ.

«ИЗВЕСТИЯ» МУКОФОТИ УЧУН

Республикамиз енгил атлетика муҳлислари шу йил 9 октябрдан 11 октябргача «Пахтакор» стадионида бўладиган «Известия» газетаси совринн мусобақаларини сабрсизлик билан кутишмоқда.

Енгил атлетикачилар ўзларининг бу улкан анжуманида қатнашиш учун жиддий синовлардан ўтишяпти. Куни кеча Рига шаҳрида ярим финал мусобақалари бўлиб ўтди. Унда Рига, Ульяновск, Қарағанда, Львов, Кемерова, Тошкент шаҳар командалари куч синашдилар. Бошқа еттита шаҳарда ҳам худди шундай зонал мусобақалар бўлиб ўтди. Ҳар бир зонада биринчи ўринни олган командалар финалда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди. Тошкент шаҳар эркаклар командаси бирмунча бўш ўйнаб, учинчи ўринни олди ва мусобақаларнинг навбатдаги босқичида қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлди. Аёллар командамиз аъзолари қатор юксак натижаларга эришди. Баландликка сакрашда В. Чулкова, тўсиқлардан ўтиб югуришда Р. Бабич, шунингдек М. Воробьева, З. Муртазиналар команда ғалабасига муҳим ҳисса қўшишди. Тошкентликлар умумкоманда ҳисобида иккинчи ўринни эгаллаб, Краснодарда бўладиган финал ўйинларда (9—16 ўринлар учун) қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди.

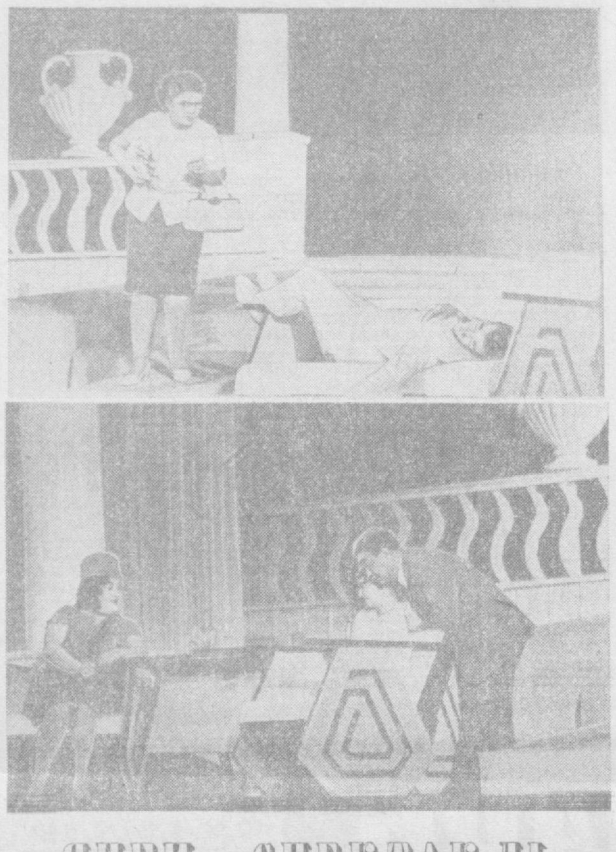

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Яқинда Муқимий номидаги музикали драма театри репертуари яна бир комедик асар билан бойиди. Дмитрис Пеафаснинг Ҳамид Ғулом таржимасидаги «Ёлғончи даркор» асари ЎзССР да хизмат кўрсатган артист, Тошкентдаги Н. Островский номли рассомчилик ва санъат институти дипломанти Б. Ихтиёров раҳбарлигида саҳналаштирилди. Суратда: мазкур комедиядан кўринишлар.

А. АВАЗОВ фотолари.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ЕР КУРРАСИНИНГ ЭНГ БАЛАНД ЎСИМЛИГИ

Бу Ротангали пальма бўлиб, унинг узунлиги 300 метрни ташкил этади. Бўрон, довуллар дарахт ротангаларини узиб ташлайди ва улар ерда электр симлари каби халқасимон шаклда ётади. Кишилар лианларни эҳтиёткорлик билан ўрмондан олиб чиқиб, ундан ажойиб мебеллар ясашади.

Аммо қулай ва бежирим аргамчи-креслода ҳузур қилиб дам оладиган шаҳарликлар қўрқинчли тиканлари туфайли «шайтон дарахти» деб ном олган тропик пальмалари-ротанг устида ўтиришганини кўпинча хаёлларига ҳам келтиришмайди.

ПУШТИРАНГ ҚАЙИНЛАР

Гуниб! Доғистоннинг машҳур ва гўзалликда тенгсиз овули. Бу ерда ўсимликлар дунёсининг кўпгина ноёб турларини учратиш мумкин. Олдимизда дарахтзор. Хўш, унда қандай дарахтлар ўсяпти? Қайинлармикин? Лекин уларнинг пўстлоғи оқ бўлмай, қизғиш-пуштиранг-ку!

Бу қайинзор камдан-кам учрайдиган бўлиб Кавказ флорасининг учинчи даврига мансубдир. Узоқ геологик асрларнинг гувоҳи бўлмиш қайинлар қандайдир ғайри-табиий равишда Доғистонда сақланиб қолган. Қайинларнинг ер куррасидаги энг ноёб тури миллион йиллар мобайнида ўзгармай келяпти. Биринчи бўлиб уни 1885 йилда Доғистонда рус табиатшуноси Г. И. Радде аниқлаган ва у ҳақда ўз фикрларини ёзиб қолдирган. Шунга кўра ҳам дарахт «Радде қайини» деб юритилади.

«Сельская жизнь»дан

Реклама ва эълонлар

Телевидение

СССР ҲАВО ФЛОТИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 — «Ахборот» информацион программаси. 18.45 — «Чин инсон қиссаси» (Бадиий фильм). 20.15 — «СССР Ҳаво Флоти кунига бағишланган кўрсатув 20.45 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.55 — «Ахборот» информацион программаси. 21.10 — Давр мадҳи шоирлар назмида 21.30 — «Учишга руҳсат этаман» 21.45 — «КПСС Марказий комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга». 22.05 — Янгиликлар. 22.10 — Санъат усталари. РИСҚИ РАЖАБИЙ. 23.00 Рангли телевидение. Баскетбол бўйича халқаро мусобақалар. СССР — АҚШ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.45 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 — Дўстларимизнинг эстрада куйлари (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.40 — НОТ — амалда. 21.05 — «Григорий Яковлевич» (Ҳужжатли фильм). 21.30 — «Ватандан узоқда» (Бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/VIII да Зайнаб ва Омон, 19/VIII да Дон Жуан.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/VIII да Парвона, 19/VIII да Мария Стюарт.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/VIII да Фарғона тонг отгунча, 20/VIII да Ёлғончи даркор (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Гул ва тош — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК»» (кундуз соат 2. 3. кеч 8 да).

Нон, севги ва фантазия — «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 1, 5, кеч 6, 7, 9 да).

Европалик келин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ 4-СОН БЕКОБОД ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-10-синф ҳажмидаги маълумотли 15 ёшдан юқори бўлган йигит ва қизлардан 1970-1971 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар юзасидан мутахассислар тайёрлайди: 3-класс тракторчилар, ўрмон хўжалиги мутахассислари. 3-класс профессионал шоферлар ва 3-разрядли автослесарлар.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртида ўқилган бир йил — бир йиллик ишлаб чиқариш стажи сифатида ҳисобланади.

Ўқишга қабул қилинганлар бепул уч маҳал овқат, кийим-кечак, ётоқхона ҳамда 10-20 сўмгача стипендия билан таъминланади.

Билим юрти қошида Тошкент областига қарашли сиртқи ва қатнаб ўқийдиган кечки умумий таълим ўрта мактаби мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: туғилганлиги ва мактабни тугаллаганлиги тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, турар-жойдан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, ариза, таржимаи ҳоли, 3×4 см. ҳажмда 8 та фотосурат, мактабдан характеристика.

Аризалар 25 августгача қабул қилинади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртининг адреси: Тошкент область, Бекобод шаҳар, Киров посёлкаси.

Чилонзор район партия комитети ва район советининг ижроия комитети район турар-жой бошқармасининг бошлиғи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони

ГЕННАДИЙ ФАДЕЕВИЧ ШЛЯПИНнинг

тўсатдан вафот этганини маълум қилади ва марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

ЎРИНБОСАРЛАР

...Ҳарбий комиссариат ҳовлиси мўйловлари эндигина сабза уриб келаётган ёшлар билан гавжум. Офицер чақирилувчиларга бир хил савол билан мурожаат этади.

— Қаерда ва қайси қўшин турида хизмат қилишни истайсиз?

Бу йигитлар кузда ўз йигитлик бурчларини бажаришга отланадилар. Ҳозирча уларнинг аксарияти Армия, Авиация ва Флотга кўмаклашувчи Кўнгилли жамият курс ва клубларида таҳсил кўришяпти. Машғулотлар тугагач, махсус мутахассисликка, спортнинг ҳарбий-амалий турлари бўйича разрядга эга бўлган, ҳар томонлама чиниқиб, камолотга етган ёшлар Ватанимизнинг содиқ посбонлари бўлишади.

Куни кеча штатсиз мухбиримиз **Тошкент область ДОСААФ комитети раиси ўртоқ Г. Оноприенко** билан суҳбатлашиб, армияга чақирилувчи ёшларни қизиқтирувчи айрим саволларга жавоб беришни сўради.

— Ҳар бир кишининг кўнглига тугиб қўйган эзгу нияти бўлади, — дейди жамият раиси. — Кимни поёнсиз мовий денгиз ёки океан мафтун этса, кимнидир сам о бағрига чорлайди. Айримларга соатлаб рациялар турли тўлқинларда эфирга тарала-ётган морзянкаларнинг «тут, тут»лари хуш ёқади. Жамиятимизнинг мақсади — шонли Армиямизга довюрак, чаққон, бақувват ўринбосарлар етиштиришдир. Бу жиҳатдан Тошкент область ДОСААФ комитети талай намунали тадбирларни амалга оширди. Айниқса, спорт-техника клублари иши диққатга сазовордир. Бу ерда асосий эътибор назарий билимларни амалда мустаҳкамлашга қаратилади. Бинобарин, спортнинг техник турлари бўйича мунтазам мусобақалар ўтказилиб, ёшлар синфларда олган назарий билимларни қандай ўзлаштирганликларини намойиш этадилар.

Яқинда спортнинг техник турлари бўйича 5-Бутуниттифоқ спартакиадаси программаси бўйича мусобақалар ўтказилди. Шу бир вақтда область спартакиадаси ҳам уюштирилди. Унда пойтахт областининг барча район командалари қатнашиб, ажойиб тайёргарлик намунасини кўрсатдилар.

Турган гап, аскарият армияга чақирилувчиларни ДОСААФ комитети қандай мутахассисликларга ўргатиши қизиқтиради. Бу ерда алоқачилар, парашютчилар, автомобилни бошқариш, мотоцикл, мерганлик каби ўнлаб тўгараклар мавжуд, машғулотларни тажрибали ўқитувчи, инструктор ва тренерлар олиб боришади.

И. ЛЕИН.

ИНТЕРМЕДИЯ

«САВДОЙИ» САВДОГАР

Автобус бекати. Одам сийрак. Башанг кийинишиб олган икки йигит — Сотволди билан Эркин чеккароқда гаплашиб туришарди.

Сотволди — Оббо, Эркинбой-ей, жуда кўринмай кетдинг, қаёқлардан сўраймиз?

Эркин — Москвадайдим, кеча келдим....

Сотволди — Ўх-ў, нима пул экан у томонлар-да? Гилам-пилам дегандек...

Эркин — (Ҳайрон бўлиб) Нима деяпсан ўзи? Қанақа гилам?...

Сотволди — Ха, тулки, устаси паранг бўлиб кетибсан. Москвага борасан-у, қуруқ келасанми?

Эркин — Тўғри, қуруқ келганим йўқ...

Сотволди — Ана энди ўзингга келдинг. Агар хоҳласанг молингни пуллаб бераман.

Эркин — Нима деяпсан ўзи, қанақа мол?

Сотволди — Ўзингни гўлликка солма, одам бўламан, десанг, бир сўмни ўн сўм қилишни ўрган...

Эркин — Ҳей тўхта, тўхта. гилам-пиламинг нимаси? Мен Москвада ўн ой ўқиб малакамни ошириб келдим, билим олиб келдим, деяпман сенга, билим...

Сотволди — Нима, билим... **(Унинг гапи оғзида, қолиб нарироқда тўхтаган таксига югуради. Эркин ҳанг-манг унинг орқасидан қараб қолади).**

Эркин — Э, савдогар-ей, кампирнинг дарди ғўзада экан-у мен бўлсам...

Эргаш ТОШМУРОДОВ.

КАСАЛЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИНГ

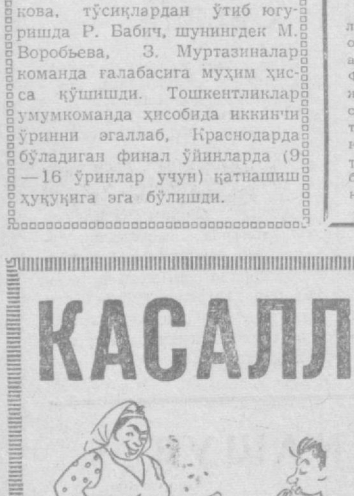

Бозорга тушиб «қўлбола» манти еди...

Ичак касалликларига қарши курашда уларнинг қандай юқиши ва бунинг олдини олиш тадбирларини билиш зарур. Бу ўринда иссиқ иқлим шароитида кўпроқ учраб турадиган ич кетиш касаллиги ҳақида маслаҳат бериб ўтмоқчимиз.

Бу касаллик махсус микроблар орқали кишига юқади. Улар организмга ўтиб, ичакда тўпланади. Микроблар ташқарига чиқиб тупроққа, сувга кийим-кечак, идиш-товоқ ва бошқа нарсаларга тушиши мумкин.

Касаллик кўпинча ифлос қўл орқали юқади, ич кетиш касаллигини «ифлос қўллар касаллиги» деб айтишади.

Микроб овқат моддалари билан оғиздан ўтиб, ичакда жуда тез кўпаяди. Шундан сўнг, касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлади 2—3 кун ўтади. Бунда беморнинг қорни оғриб, ҳарорати кўтарилади ва ич кета бошлайди.

Баъзи бир беморлар врачга мурожаат этмай, ўзларича уйда «даво» қила бошлайдилар. Нотўғри даволаниш оқибатида унинг сурункали формага ўтиб кетиш эҳтимоли бор. Натижада ичакда яра пайдо бўлади, вақти-вақти билан касаллик қайталаб туради.

Ичаклардаги микроблар ўзларидан заҳарли моддалар ажратиб, бемор организмини ишдан чиқаради. Хроник формадаги бўлган бемор ичакларидаги микроблар атрофдагиларга юқиши мумкин.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

Пашшалар соғлиқ учун хавфли ҳашаротдир. Пашшалар турли микробларни ташиб олиб келиб, овқатларга, идиш-товоқларга ташлайди. Пашшалар қорин тифи, сил, полиомиэлит ва бошқа касалликларнинг микробларини олиб келиб, соғ одамларга юқтиради.

Шуни эсда сақлаш керакки, пашшалар кўпинча ахлатларда, кир ўраларда учрайди. Бунинг учун ҳар ҳафтада уларни камида бир марта тозалаб, дезинфекция қилиш, ҳожатхоналарни ўз вақтида тозалаб туриш, кўчаларга ювинди, мағзава ва ахлат тўкмаслик, кўча ва ҳовлиларни ўз вақтида сув сепиб супуриб туриш лозим.

Қўлларни ҳар куни бир неча марта совун билан ювиб туришни унутманг. Идиш-товоқларни тоза тутиб пашша кирмайдиган жойга қўйинг. Сабзавот ва меваларни истеъмол қилишдан олдин уларни яхшилаб ювинг. Қайнамаган хом сувни ичманг.

Бепарволик билан санитария қоидаларини бузувчи ва жойларни ифлослантирувчилар юқумли касалликка мубтало этажагини унутманг.

Ж. ХЎЖАЕВ,
Область санитария маорифи уйининг бош врачи.

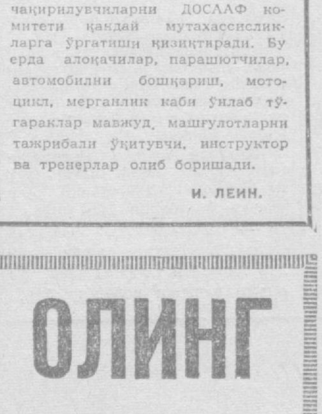

—Пуф, кўчамизга сон тегмади-тегмади-да...
—Мана бунақа ҳусбузарлар бўлгандан кейин...

А. Ҳолиқов чизган расмлар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Г. 1711. ИНДЕКС — 64697. Р — 01796